

ЧЛЕНУ-КОРЕСПОНДЕНТУ НАМН УКРАЇНИ Ю. І. ГУБСЬКОМУ — 70 років

1 жовтня 2015 р. виповнилося 70 років від дня народження завідувача кафедри паліативної та хоспісної медицини НМАПО ім. П. Л. Шупика, начальника науково-координаційного управління Президії НАМН України, Заслуженого діяча науки і техніки України, члена-кореспондента НАМН України, доктора медичних наук, професора Юрія Івановича Губського.

Після закінчення у 1969 р. лікувального факультету Київського медичного інституту ім. О. О. Богомольця Ю. І. Губський навчався в аспірантурі на кафедрі біохімії цього інституту. Протягом багатьох років науково-педагогічна діяльність Ю. І. Губського була пов'язана саме із цим провідним вищим навчальним закладом, де він пройшов шлях від аспіранта до професора, завідувача Центральної науково-дослідної лабораторії (1986-87 рр.), а від 1997 р. — завідувача кафедри.

Від 1987 по 1992 рр. Ю. І. Губський працював заступником директора з наукової роботи та в.о. директора Київського НДІ фармакології та токсикології МОЗ України (нині Інститут фармакології та токсикології НАМН України), заснував відділ біохімічної фармакології, де він розпочав розробку фундаментальних питань пошкодження клітин під дією ксенобіотиків фосфор- та хлорорганічного походження.

На початку 90-х років Ю. І. Губський як один із керівників НДІ фармакології та токсикології, разом з проф. І. С. Чекманом, д.м.н. В. Й. Кондратюком, д.м.н. Н. І. Шарикіною та під керівництвом міністра охорони здоров'я Ю. П. Спіженка організує та започатковує діяльність першого в нашій державі Фармакологічного комітету. В багатогранній експертній та науково-організаційній роботі цієї важливої державної установи (в наш час — Фармакологічного центру МОЗ України) Ю. І. Губський бере активну участь протягом багатьох років як заступник голови Фармкомітету, голова експертної комісії та член Президії і Вченої Ради Фармцентру.

Від 1992 р. Ю. І. Губський займається адміністративною та науково-організаційною роботою в МОЗ, ВАК та АМН України: заступник голови Вченої медичної ради МОЗ України (1991-92 рр.), начальник управління та атестаційного відділу медичних, біологічних, хімічних та аграрних наук ВАК (від 1992 по 2000 рр.), член Президії ВАК України (1992-97 рр.). Він обирається членом Президії (1992-97 рр.) та Головним вченим секретарем АМН України (1993-96 рр.).

Ю. І. Губський є провідним вченим у галузі медичної біохімії, біохімічної фармакології та токсикології фізіологічно активних сполук. Основними напрямками його багаторічних наукових досліджень стали вивчення молекулярних механізмів пошкодження біомембран та геному клітин печінки і головного мозку, обґрунтування біохімічних та фармакологічних ефектів антиоксидантів. Ю. І. Губським та його учнями зроблено значний науковий внесок у проблему біохімії оксигеназних та вільнорадикальних реакцій у біологічних системах, розв'язання молекулярних механізмів ураження мембран та генетичного апарату клітини за умов активації вільнорадикальних процесів. Пріоритетними розробками Ю. І. Губського та наукової школи, яку він очолює, є цикл досліджень апоптотичної загибелі клітин при пошкодженні ДНК високотоксичними біоцидними ксенобіотиками, реакцій ліпопереокислення в ядерному хроматині, ролі іонів кальцію в порушенні метаболічних процесів за умов антиоксидантної недостатності та дії високотоксичних фізіологічно активних сполук. Він висунув та обґрунтував перекисно-кальцієву теорію хімічного ушкодження гепатоцитів, концепцію про роль апоптозу як альтернативного механізму загибелі клітини за її токсичного ураження. У теперішній час Ю. І. Губський розробляє питання комп'ютерного моделювання біохімічних реакцій, квантово-хімічних механізмів дії антиоксидантів.

Як завідувач кафедри біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця (1997-2010 рр.) Ю. І. Губський зробив вагомий внесок у підвищення рівня наукової і навчальної роботи на кафедрі; він є одним із фундаторів фармацевтичного факультету НМУ, створивши разом з очолюваним ним педагогічним колективом методичну базу та розпочавши викладання таких дисциплін, як органічна хімія, фармацевтична хімія, токсикологічна хімія, підготовку спеціалістів та магістрів з фармації.

В останні роки Ю. І. Губським та його співробітниками плідно вивчаються та розвиваються актуальні медико-соціальні, організаційні та медико-правові проблеми створення сучасної системи паліативної та хоспісної допомоги населенню України, фармакологічного знеболення (зокрема, розробка нормативних документів стосовно використання неопіїдних та опіїдних аналгетиків) як науково-методичної основи медикаментозного контролю больового синдрому в паліативній онкології.

Ю. І. Губський — автор близько 650 наукових робіт, у тому числі наукових монографій та довідників з фармакології та токсикології, зокрема: “Коррекция химического поражения печени” (1989), “Химические катастрофы и экология” (1993), “Лекарственные средства в психофармакологии” (у співавт., 1997), “Фармакотерапия в паллиативной та хоспісній медицині” (2012), “Смерть клетки: свободные радикалы, некроз, апоптоз” (2015). Ю. І. Губський є автором перших українських підручників для студентів вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації: “Біологічна хімія” (2000), “Біо-

органічна хімія” (2004) та навчальних програм для вищих навчальних закладів із цих дисциплін. Під його керівництвом підготовлено 19 докторських та 11 кандидатських дисертацій з біохімії, фармакології, токсикології та клінічних дисциплін.

Ю. І. Губський веде значну науково-організаційну роботу: в 1996-99 рр. очолює створену за його ініціативою Проблемну комісію МОЗ та АМН України “Токсикологія”, від 2000 р. є головою Проблемної комісії МОЗ та НАМН України “Біологічна та медична хімія”. Він є також головою створеної за його ініціативою спеціалізованої вченої ради Д 26.003.07 “Медична біохімія”. Ю. І. Губський є членом Наукової Ради з теоретичної та профілактичної медицини НАМН України, Комісії з медицини науково-методичної ради МОН України, Президії та Вченої ради Фармакологічного центру МОЗ України, Центральної ради Українського біохімічного товариства. Він є головним редактором започаткованого ним журналу НАМН України “Медична та клінічна хімія”, членом редакційних колегій “Українського біохімічного журналу”, “Фармацевтичного журналу”, журналів “Современные проблемы токсикологии”, “Клінічна фармація” та ін.

Ю. І. Губський веде значну громадську діяльність: він є президентом Всеукраїнської Ради захисту прав та безпеки пацієнтів, заступником Голови ВГО “Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги”.

Президія НАМН України щиро вітає Юрія Івановича з його ювілеєм, бажає йому міцного здоров'я та подальших творчих успіхів в його багатогранній науково-педагогічній та громадській діяльності.